

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

6 Νοεμβρίου 2017

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3887

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Έγκριση της απόφασης 1/2017 της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, ως προς τον Κανονισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου.
- 2 Έγκριση εν μέρει του υποβαλλόμενου με την 1/2016 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Μεσολογγίου Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου και αναπομπή της απόφασης αυτής στο ίδιο όργανο προς τροποποίηση και συμπλήρωσή της.
- 3 Έγκριση του Εσωτερικού Κανονισμού του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.
- 4 Έγκριση εν μέρει της εισαγόμενης με την 3/2016 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς, τροποποίησης του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου, συμπλήρωση και διόρθωση του Κανονισμού αυτού.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 12/2017

(1)

Έγκριση της απόφασης 1/2017 της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, ως προς τον Κανονισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Σήμερα, στις 30 Μαΐου 2017, ημέρα Τρίτη και ώρα 14.00 συνήλθε στο κατάστημα του Συμβουλίου της Επικρατείας και στην αίθουσα συνεδριάσεων της ολομέλειας αποτελούμενο από τα μέλη του: Νικ. Σακελλαρίου, Πρόεδρο, Αθ. Ράντο, Ε. Σαρπ, Ν. Μαρκουλάκη, Μ. Καραμανώφ, Αικ. Σακελλαροπούλου, Ι. Γράβαρη, Αντιπροέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας και τους Συμβούλους Ι. Μαντζουράνη, Αικ. Χριστοφορίδου, Μ.-Ε. Κωνσταντινίδου, Γ. Ποταμιά, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Νίκα, Ε. Αντωνόπουλο, Σ. Μαρκάτη, Σ. Χρυσικοπούλου,

Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινό, Δ. Κυριλλόπουλο, Α. Καλογεροπούλου, Ε. Κουσιουρή, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνη, Κ. Πισπιρίγκο, Α. Χλαμπέα, Δ. Μακρή, Μ. Πικραμένο, Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή, Π. Μπραϊμη, Π. Χαμάκο, Σ. Βιτάλη, Ηλ. Μάζο, Α.-Μ. Παπαδημητρίου, Χρ. Ντουχάνη, Β. Κίντζιου, Θ. Τζοβαρίδου, Ε. Παπαδημητρίου, Κ. Νικολάου, Β. Πλαπούτα, Δ. Εμμανουηλίδη, Ο. Παπαδοπούλου, Μ. Σωτηροπούλου, Ι. Σύμπλη, Π. Τσούκα, Κ. Κονιδιτσιώτου, Α. Γαλενιανού-Χαλκιαδάκη, Α. Μίντζια και Ι. Σπερελάκη.

Τα λοιπά μέλη, αν και προσκλήθηκαν, δεν εμφανίσθηκαν, γιατί είχαν κώλυμα. Παρέστη επίσης η Γραμματέας Ελ. Γκίκα, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Διεύθυνσης της Γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Θέμα της συζήτησης ήταν η έγκριση της 1/2017 αποφάσεως της ολομέλειας του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων.

Το Συμβούλιο άκουσε την εισηγήτρια της υποθέσεως, Σύμβουλο της Επικρατείας Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή. Σκέφθηκε κατά το νόμο

1. Επειδή, με το 200/13.2.2017 έγγραφο της Προϊσταμένης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων υπεβλήθη στο Συμβούλιο της Επικρατείας προς έγκριση η 1/2017 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του ανωτέρω Διοικητικού Πρωτοδικείου, με την οποία αποφασίσθηκε η τροποποίηση συγκεκριμένης διατάξεως του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του εν λόγω Δικαστηρίου κατόπιν της 9/2016 αποφάσεως της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλία. Ήδη κατόπιν της από 17.5.2017 προσκλήσεως του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας εισάγεται προς έγκριση η απόφαση αυτή.

2. Επειδή, κατά το στοιχ. Α' παρ. 1 του άρθρου 17 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (Α' 35), όπως ισχύει, «... κάθε δικαστήριο ή εισαγγελία ... καταρτίζουν κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας, ο οποίος συμπληρώνεται, τροποποιείται ή αντικαθίσταται, όταν επιβάλλεται από υπηρεσιακές ανάγκες», ενώ, κατά την παρ. 4 του ως άνω στοιχείου και άρθρου, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4055/2012 (Α' 51), «Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των τακτικών

διοικητικών δικαστηρίων και ο Πρόεδρος του οικείου Συμβουλίου Επιθεώρησης έχουν δικαίωμα να ζητήσουν τη σύνταξη, συμπλήρωση, τροποποίηση ή αντικατάσταση κανονισμού, του οικείου δικαστηρίου και δικαιοδοτικού κλάδου». Τέλος, κατά την παρ. 7 του αυτού στοιχείου και άρθρου, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 2 του ν. 4055/2012, «Οι κανονισμοί και οι τροποποιήσεις τους υποβάλλονται αμέσως στις οικείες ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων, οι οποίες έχουν δικαίωμα συμπλήρωσης, τροποποίησης ή ακύρωσης αυτών, ως προς όλα τα σημεία και ειδικότερα ως προς τον αριθμό των δικασίμων και των υποθέσεων που προσδιορίζονται σε κάθε δικάσιμο. Οι κανονισμοί ισχύουν μόνο μετά την τελική έγκρισή τους από τις ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων και αφού διαβιβαστούν στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

3. Επειδή, όπως έχει γίνει δεκτό (αποφάσεις 10, 12/2012, 5, 6/2013 3, 6, 15, 16α/2014 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω), καθ' ερμηνεία των διατάξεων που μνημονεύθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω, ελέγχοντας υποβαλλόμενο προς έγκριση Κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας τακτικού διοικητικού δικαστηρίου, έχει την αρμοδιότητα, χωρίς να υποκαθίσταται, κατ' αρχήν, στην κρίση των δικαστών της ολομέλειας του οικείου δικαστηρίου, να ελέγχει εάν και σε ποιο βαθμό συγκεκριμένες ρυθμίσεις του Κανονισμού, και ιδίως αυτές που συνάπτονται με το σκοπό της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας του δικαστηρίου από πλευράς ταχείας διεκπεραίωσης των εισαγόμενων σ' αυτό υποθέσεων, εξυπηρετούν τον εν λόγω σκοπό. Έχει επίσης γίνει δεκτό με τις αποφάσεις αυτές, ότι αφ' ενός μεν δεν είναι επιτρεπτή η έγκριση νέων Κανονισμών δικαστηρίων, που περιέχουν ρυθμίσεις, οι οποίες οδηγούν, αμέσως ή εμμέσως, σε επιβράδυνση του ρυθμού εκδικάσεως των υποθέσεων, αφ' ετέρου δε ότι προς εξυπηρέτηση του σκοπού της επιταχύνσεως η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν έχει γνωμοδοτική απλώς αρμοδιότητα, αλλά αρμοδιότητα να υποδεικνύει την προσθήκη ρυθμίσεων που εξυπηρετούν τον εν λόγω σκοπό. Περαιτέρω, όπως επίσης έχει ήδη κριθεί (βλ. πρακτικά 6/2014, 16α/2014 ολομέλειας Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω), η σχετική αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν είναι απλώς γνωμοδοτική αλλά αποφασιστική και δεσμευτική ως προς τις διατυπούμενες παρατηρήσεις, τόσο ως προς την υποδεικνυόμενη κατεύθυνση, όσο και ως προς το προτεινόμενο βασικό περιεχόμενο των προς θέσπιση ρυθμίσεων ή τροποποιήσεων. Εφ' όσον δε οι διατυπούμενες παρατηρήσεις έχουν την ως άνω προσδιοριζόμενη δεσμευτικότητα, δεν απαιτείται η διατύπωση στο διατακτικό της σχετικής αποφάσεως ρητής μνείας περί αναπομπής του Κανονισμού ούτε απαιτείται, κατ' αρχήν, να περιληφθεί στο διατακτικό ρήτρα για την τροποποίηση των επισημαινόμενων ρυθμίσεων. Σε περίπτωση, όμως, κατά την οποία προκύπτει ότι η ολομέλεια των δικαστών του οικείου δικαστηρίου αρνείται, εν όλω ή εν μέρει, να προσαρμόσει τις ρυθμίσεις του Κανονισμού στην υποδειχθείσα κατεύθυνση ή παρελκύει την σχετική διαδικασία, τότε η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, ασκώντας την αρμοδιότητα που ρητώς της παρέχουν οι ανωτέρω διατάξεις, προβαίνει ευθέως στην αναγκαία τροποποίηση και συμπλήρωση του Κανονισμού, με προσθήκη των ενδεικνυόμενων ρυθμίσεων. Στην περίπτωση αυτή, η οικεία απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας διαβιβάζεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αποτελώντας, πλέον, τον Κανονισμό του οικείου δικαστηρίου (αποφάσεις 3, 6/2014 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω).

4. Επειδή, με το 3581/22-10-2014 έγγραφο της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας ζητήθηκε η σύγκλιση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, προκειμένου να προβεί σε αναμόρφωση του ισχύοντος Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου, με την εισαγωγή σ' αυτόν των προτεινόμενων με το ανωτέρω έγγραφο ρυθμίσεων. Με την 2/2014 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του εν λόγω Πρωτοδικείου αποφασίστηκε να μην συμπληρωθεί ο Κανονισμός, όπως αυτός ίσχυε, κατόπιν των μεταρρυθμίσεων που είχαν επέλθει με τις 2/1989 και 5/2000 αποφάσεις του ιδίου οργάνου, καθόσον, όπως διαλαμβάνετο στην απόφαση αυτή, «ο προσδιορισμός του αριθμού των δικασίμων και των προς εκδίκαση υποθέσεων κάθε δικασίμου κατά την κρίση του εκάστοτε Προϊσταμένου Προέδρου (ελλείψει σχετικών διατάξεων του Κανονισμού) δεν δημιουργεί βραδύτητα στη διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων, όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στατιστικά στοιχεία». Η απόφαση αυτή υπεβλήθη προς έγκριση, δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων, εκδόθηκε δε η 9/2015 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω, με την οποία ο Κανονισμός αυτός αναπέμφθηκε στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Ιωαννίνων, προκειμένου να περιληφθούν σ' αυτόν οι ρυθμίσεις που είχαν προταθεί με το προαναφερθέν έγγραφο της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, οι σχετικές με α) τον κατ' έτος προσδιορισμό του αριθμού των υποθέσεων και τη συνολική χρέωση των δικαστών, β) τον καθ' υπέρβαση προσδιορισμό ομοίων υποθέσεων και υποθέσεων σε επείγουσες περιπτώσεις, γ) την αναβολή υποθέσεων λόγω αποχής δικηγόρων ή για αντίστοιχες αιτίες και την δυνατότητα ορισμού εμβόλιμων δικασίμων και δ) τον υπολογισμό των υποθέσεων σε επιγενόμενη χρέωση σε περίπτωση μη συμμετοχής δικαστή σε μία δικάσιμο ή σε περίπτωση αναρρωτικής άδειας. Κατόπιν τούτων με την 2/1015 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων αποφασίστηκε η συμπλήρωση του Κανονισμού του Δικαστηρίου με τις προταθείσες με το υπόμνημα της Γενικής Επιτροπής Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων και τις υποδειχθείσες με την προαναφερθείσα απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίου ρυθμίσεις, πλην μιας και, ειδικότερα, εκείνης που αφορά τον καθ' υπέρβαση προσδιορισμό ομοίων υποθέσεων ή υποθέσεων που θέτουν ζήτημα το οποίο έχει

επιλυθεί αμετακλήτως, ως προς την οποία έγινε μερικής μόνον δεκτή η προταθείσα με το σχετικό έγγραφο της Γενικής Επιτροπής και υποδείχθηκε με την 9/2015 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας ρύθμιση περί προσαυξήσεως του κατώτατου κατά μήνα, ανά δικαστή, αριθμού υποθέσεων σε ποσοστό μέχρι και 30% και εισήχθη ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία στις ανωτέρω περιπτώσεις ο αριθμός αυτός θα μπορεί να ανέρχεται σε ποσοστό μέχρι και 10%. Με την 9/2016 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλία εγκρίθηκε ο ως άνω Κανονισμός, όπως είχε υποβληθεί, ως προς το τελευταίο όμως ζήτημα του καθ' υπέρβαση προσδιορισμού ομοίων υποθέσεων ή υποθέσεων που θέτουν ζήτημα το οποίο έχει επιλυθεί αμετακλήτως, η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλία, ασκώντας την αρμοδιότητα που παρέχεται σ' αυτήν από τις διατάξεις που ανεφέρθησαν στη σκέψη 2, προέβη ευθέως στην τροποποίηση του εν λόγω Κανονισμού με τη θέσπιση της ενδεικνυομένης ρυθμίσεως, η οποία έχει ως εξής: «Μετά από απόφαση του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, μπορεί να ορίζεται αριθμός υποθέσεων μέχρι και 30% πιο πάνω από τον οριζόμενο κατώτατο αριθμό κατά μήνα, ανά δικαστή, εφόσον οι υποθέσεις αυτές είναι όμοιες ή θέτουν ζήτημα το οποίο έχει ήδη επιλυθεί αμετακλήτως». Η απόφαση αυτή της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλία, έπρεπε να διαβιβασθεί στον Υπουργό Δικαιοσύνης και να δημοσιευθεί, καθώς η περιλαμβανόμενη σ' αυτήν ρύθμιση αποτελούσε πλέον περιεχόμενο του Κανονισμού του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, πλην η ολομέλεια των Δικαστών του εν λόγω Δικαστηρίου, με την υπό έγκριση απόφασή της, προέβη στην ρητή αποδοχή της κατά τα ως άνω αναμορφώσεως του Κανονισμού του Δικαστηρίου, ως προς το ζήτημα αυτό. Κατόπιν τούτου, η απόφαση αυτή δεν προκαλεί εν προκειμένω παρατηρήσεις και πρέπει να εγκριθεί.

Διά ταύτα εγκρίνει την απόφαση 1/2017 της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, ως προς τον Κανονισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου.

Για την πιστοποίηση των ανωτέρω συντάσσεται το παρόν πρακτικό.

Ο Πρόεδρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Αριθμ. 13/2017

(2)

Έγκριση εν μέρει του υποβαλλόμενου με την 1/2016 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Μεσολογγίου Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου και αναπομπή της απόφασης αυτής στο ίδιο όργανο προς τροποποίηση και συμπλήρωσή της.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Σήμερα, στις 30 Μαΐου 2017, ημέρα Τρίτη και ώρα 14.00 συνήλθε στο κατάστημα του Συμβουλίου της Επι-

κρατείας και στην αίθουσα συνεδριάσεων της ολομέλειας αποτελούμενο από τα μέλη του: Νικ. Σακελλαρίου, Πρόεδρο, Αθ. Ράντο, Ε. Σαρπ, Ν. Μαρκουλάκη, Μ. Καραμανώνφ, Αικ. Σακελλαροπούλου, Ι. Γράβαρη, Αντιπροέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας και τους Συμβούλους Ι. Μαντζουράνη, Αικ. Χριστοφορίδου, Μ.-Ε. Κωνσταντινίδου, Γ. Ποταμιά, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Νίκα, Ε. Αντωνόπουλο, Σ. Μαρκάτη, Σ. Χρυσικοπούλου, Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινό, Δ. Κυριλλόπουλο, Α. Καλογεροπούλου, Ε. Κουσιουρή, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνη, Κ. Πισπιρίγκο, Α. Χλαμπέα, Δ. Μακρή, Μ. Πικραμένο, Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή, Π. Μπραϊμη, Π. Χαμάκο, Σ. Βιτάλη, Ηλ. Μάζο, Α.-Μ. Παπαδημητρίου, Χρ. Ντουχάνη, Β. Κίντζιου, Θ. Τζοβαρίδου, Ε. Παπαδημητρίου, Κ. Νικολάου, Β. Πλαπούτα, Δ. Εμμανουηλίδη, Ο. Παπαδοπούλου, Μ. Σωτηροπούλου, Ι. Σύμπλη, Π. Τσούκα, Κ. Κονιδιτσιώτου, Α. Γαλενιανού-Χαλκιαδάκη, Α. Μίντζια και Ι. Σπερελάκη. Τα λοιπά μέλη, αν και προσκλήθηκαν, δεν εμφανίσθηκαν, γιατί είχαν κώλυμα. Παρέστη επίσης η Γραμματέας Ελ. Γκίκα, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Διεύθυνσης της Γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Θέμα της συζήτησης ήταν η έγκριση της 1/2016 αποφάσεως της ολομέλειας του Διοικητικού Πρωτοδικείου Μεσολογγίου.

Το Συμβούλιο άκουσε την εισηγήτρια της υποθέσεως, Σύμβουλο της Επικρατείας Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή. Σκέφθηκε κατά το νόμο

1. Επειδή, με το 309/30.3.2016 έγγραφο του Προϊσταμένου του Διοικητικού Πρωτοδικείου Μεσολογγίου υποβλήθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας προς έγκριση η 1/2016 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του ως άνω Διοικητικού Πρωτοδικείου, με την οποία τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε ο Κανονισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του εν λόγω Δικαστηρίου. Ήδη κατόπιν της από 17.5.2017 προσκλήσεως του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας εισάγεται προς έγκριση η απόφαση αυτή.

2. Επειδή, κατά το στοιχ. Α' παρ. 1 του άρθρου 17 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (Α' 35), όπως ισχύει, «... κάθε δικαστήριο ή εισαγγελία ... καταρτίζουν κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας, ο οποίος συμπληρώνεται, τροποποιείται ή αντικαθίσταται, όταν επιβάλλεται από υπηρεσιακές ανάγκες», ενώ, κατά την παρ. 4 του αυτού στοιχείου και άρθρου, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4055/2012 (Α' 51), «4. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και ο Πρόεδρος του οικείου Συμβουλίου Επιθεώρησης έχουν δικαίωμα να ζητήσουν τη σύνταξη, συμπλήρωση, τροποποίηση ή αντικατάσταση κανονισμού, του οικείου δικαστηρίου και δικαιοδοτικού κλάδου». Τέλος, κατά την παρ. 7, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 του ν. 4055/2012 (Α' 51), «7. Οι κανονισμοί και οι τροποποιήσεις τους υποβάλλονται αμέσως στις οικείες ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων, οι οποίες έχουν δικαίωμα

συμπλήρωσης, τροποποίησης ή ακύρωσης αυτών, ως προς όλα τα σημεία και ειδικότερα ως προς τον αριθμό των δικασίμων και των υποθέσεων που προσδιορίζονται σε κάθε δικάσιμο. Οι κανονισμοί ισχύουν μόνο μετά την τελική έγκρισή τους από τις ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων και αφού διαβιβαστούν στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

3. Επειδή, όπως έχει γίνει δεκτό (αποφάσεις 10, 12/2012, 5, 6/2013 3, 6, 15, 16α/2014 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω), καθ' ερμηνεία των διατάξεων που μνημονεύθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω, ελέγχοντας υποβαλλόμενο προς έγκριση Κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας τακτικού διοικητικού δικαστηρίου, έχει την αρμοδιότητα, χωρίς να υποκαθίσταται, κατ' αρχήν, στην κρίση των δικαστών της ολομέλειας του οικείου δικαστηρίου, να ελέγχει εάν και σε ποιο βαθμό συγκεκριμένες ρυθμίσεις του Κανονισμού, και ιδίως αυτές που συνάπτονται με το σκοπό της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας του δικαστηρίου από πλευράς ταχείας διεκπεραίωσης των εισαγόμενων σ' αυτό υποθέσεων, εξυπηρετούν τον εν λόγω σκοπό. Έχει επίσης γίνει δεκτό με τις αποφάσεις αυτές, ότι αφ' ενός μεν δεν είναι επιτρεπτή η έγκριση νέων Κανονισμών δικαστηρίων, που περιέχουν ρυθμίσεις, οι οποίες οδηγούν, αμέσως ή εμμέσως, σε επιβράδυνση του ρυθμού εκδίκασης των υποθέσεων, αφ' ετέρου δε ότι προς εξυπηρέτηση του σκοπού της επιταχύνσεως η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν έχει γνωμοδοτική απλώς αρμοδιότητα, αλλά αρμοδιότητα να υποδεικνύει την προσθήκη ρυθμίσεων που εξυπηρετούν τον εν λόγω σκοπό. Περαιτέρω, όπως επίσης έχει ήδη κριθεί (βλ. πρακτικά 6/2014, 16α/2014 ολομέλειας Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω), η σχετική αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν είναι απλώς γνωμοδοτική αλλά αποφασιστική και δεσμευτική ως προς τις διατυπωμένες παρατηρήσεις, τόσο ως προς την υποδεικνυόμενη κατεύθυνση, όσο και ως προς το προτεινόμενο βασικό περιεχόμενο των προς θέσπιση ρυθμίσεων ή τροποποιήσεων.

4. Επειδή, με το 3579/22.10.2014 έγγραφο της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων ζητήθηκε η σύγκληση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Μεσολογγίου, προκειμένου να προβεί στην αναμόρφωση του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου, όπως αυτός ίσχυε, με την εισαγωγή ρυθμίσεων, οι οποίες στοιχούν προς ήδη ληφθείσες σχετικές αποφάσεις της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω. Συγκεκριμένα, οι προταθείσες με το έγγραφο της Γενικής Επιτροπής ρυθμίσεις αφορούσαν: (α) τον προσδιορισμό κατ' ελάχιστον υποθέσεων ανά δικαστή τον μήνα και την συνακόλουθη συνολική χρέωση των δικαστών, (β) τον προσδιορισμό υποθέσεων καθ' υπέρβαση του κατώτατου αυτού ορίου σε επείγουσες περιπτώσεις, καθώς και σε περιπτώσεις υποθέσεων που είναι όμοιες ή θέτουν ζήτημα το οποίο έχει ήδη επιλυθεί αμετακλήτως, (γ) την ανάθεση στους Παρέδρους, κατά τη διάρκεια της

δοκιμαστικής τους υπηρεσίας, υποθέσεων σε ποσοστό 50% των υποθέσεων οι οποίες ανατίθενται, κατά τα ως άνω, στους πρωτοδίκες, (δ) τον υπολογισμό των υποθέσεων σε περίπτωση αναβολής τους σε άλλη δικάσιμο λόγω αποχής δικηγόρων ή απεργίας υπαλλήλων και τη δυνατότητα ορισμού εμβόλιμης δικασίμου για τις υποθέσεις που αναβάλλονται εξ αυτού του λόγου (ε) την περίπτωση μη συμμετοχής δικαστή σε μία δικάσιμο ή την περίπτωση μακράς αναρρωτικής αδείας δικαστή και τη συνακόλουθη επιγενόμενη χρέωση αυτού.

5. Επειδή, με την ανωτέρω 1/2016 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Μεσολογγίου υιοθετήθηκαν κατά το μεγαλύτερο μέρος τους οι προταθείσες με το έγγραφο της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων ρυθμίσεις, πλην, ως προς το ζήτημα του αριθμού των υποθέσεων που ανατίθενται σε κάθε δικαστή, περιλήφθη στο άρθρο 5 παρ. 1 του υπό έγκριση Κανονισμού ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία ο προσδιορισμός του αριθμού αυτού θα γίνεται «αφού λαμβάνεται υπ' όψιν ότι σε κάθε δικαστή θα ανατίθενται, ανάλογα με τη φύση των υποθέσεων, μέχρι 20 συνολικά κατά μήνα και μέχρι 210 ετησίως, συμπεριλαμβανομένων των υποθέσεων της δικασίμου των δικαστικών διακοπών, οι οποίες θα ανέρχονται σε τουλάχιστον 10.....». Η ρύθμιση αυτή πρέπει να τροποποιηθεί, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στο έγγραφο της Γενικής Επιτροπής, ώστε να ορίζεται ότι η μηνιαία χρέωση ανά δικαστή θα ανέρχεται σε τουλάχιστον 20 υποθέσεις κατά μήνα, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο προσδιορισμός των υποθέσεων ανά δικάσιμο και η συνακόλουθη χρέωση των δικαστών θα διενεργείται κατά τρόπο ώστε η ανά πρωτοδίκη χρέωση, που θα πρέπει να τηρείται απαραίτητως, δεν θα είναι κατώτερη από 210 υποθέσεις ετησίως. Το ίδιο άρθρο πρέπει να συμπληρωθεί με την προσθήκη ρυθμίσεως ότι δεν θα υπολογίζονται στον αριθμό των αιτήσεων προσωρινής δικαστικής προστασίας οι αποφάσεις επί των αιτήσεων αντιρρήσεων των υπηκόων τρίτης χώρας κατά των αποφάσεων για κράτηση ή παράταση της κρατήσεως (άρθρο 30 παρ. 2 και 3 του ν. 3907/2011) και ότι οι τελευταίες αυτές αποφάσεις θα συνυπολογίζονται σε ποσοστό 5% μόνον εφόσον υπερβαίνουν κατ' έτος τον αριθμό 100 (βλ. αποφάσεις ολομέλειας ΣτΕ εν συμβουλίω 34/2016, 14/2015, 15/2015, 27/2015, 28/2015, 29/2015, 30/2015, 31/2015, 32/2015, 34/2015, 35/2015, 5/2016, 6/2016, 7/2016, 10/2016). Περαιτέρω, στην παρ. 3 του άρθρου 5 του υπό έγκριση Κανονισμού προβλέπεται ότι «Πρωτοδίκης που προεδρεύει του Δικαστηρίου χρεώνεται το ήμισυ του προσδιοριζόμενου κατά περίπτωση αριθμού υποθέσεων». Η ρύθμιση αυτή πρέπει να διαγραφεί, αφού οδηγεί κατ' ουσίαν σε επιβράδυνση του ρυθμού εκδίκασης των υποθέσεων (βλ. 27/2015 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω). Κατά τα λοιπά οι περιληφθείσες στον υπό έγκριση Κανονισμό ρυθμίσεις δεν προκαλούν παρατηρήσεις και πρέπει να εγκριθούν ως έχουν.

Διά ταύτα εγκρίνει εν μέρει τον υποβαλλόμενο με την 1/2016 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Μεσολογγίου Κανονισμό Εσωτε-

ρικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου αυτού και αναπέμπει την απόφαση αυτή στο ίδιο όργανο προς τροποποίηση και συμπλήρωσή της, κατά το σκεπτικό.

Για την πιστοποίηση των ανωτέρω συντάσσεται το παρόν πρακτικό.

Ο Πρόεδρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Αριθμ. 14/2017

(3)

Έγκριση του Εσωτερικού Κανονισμού του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Σήμερα, την 1η Ιουνίου 2017, ημέρα Πέμπτη και ώρα 14.00 συνήλθε στο κατάστημα του Συμβουλίου της Επικρατείας και στην αίθουσα συνεδριάσεων της ολομέλειας, αποτελούμενο από τα μέλη του: Νικ. Σακελλαρίου, Πρόεδρο, Αθ. Ράντο, Αικ. Συγγούνα, Ν. Μαρκουλάκη, Μ. Καραμανώφ, Ι. Γράβαρη, Αντιπροέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας και τους Συμβούλους Γ. Παπαγεωργίου, Ι. Μαντζουράνη, Δ. Σκαλτσούνη, Μ.-Ελ. Κωνσταντινίδου, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Αντωνόπουλο, Σ. Μαρκάτη, Σ. Χρυσικοπούλου, Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινό, Δ. Κυριλλόπουλο, Α. Καλογεροπούλου, Ε. Κουσιουρή, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνη, Κ. Πισπιρίγκο, Δ. Μακρή, Μ. Πικραμένο, Τ. Κόμβου, Β. Αναγνωστοπούλου - Σαρρή, Π. Μπραϊμή, Π. Χαμάκο, Σ. Βιτάλη, Ηλ. Μάζο, Χρ. Ντουχάνη, Β. Κίντζιου, Θ. Τζοβαρίδου, Ε. Παπαδημητρίου, Κ. Νικολάου, Β. Πλαπούτα, Μ. Σωτηροπούλου, Ι. Σύμπλη, Π. Τσούκα, Κ. Κονιδιτσιώτου, Α. Γαλεριανού - Χαλκιαδάκη, Α. Μίντζια και Ι. Σπερελάκη. Τα λοιπά μέλη, αν και προσκλήθηκαν, δεν εμφανίσθηκαν, γιατί είχαν κώλυμα. Παρέστη επίσης η Γραμματέας Ελ. Γκίκα, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Διεύθυνσης της Γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Θέμα της συζήτησης, σύμφωνα με την πρόσκληση του Προέδρου, ήταν η έγκριση του Εσωτερικού Κανονισμού του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

Το Συμβούλιο άκουσε τον εισηγητή της υποθέσεως, Σύμβουλο της Επικρατείας Δ. Μακρή.

Σκέφθηκε κατά το νόμο

1. Επειδή με το 33682/16.5.2017 έγγραφο του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών υποβλήθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας προς έγκριση η 2/2017 απόφαση του ιδίου Διοικητικού Πρωτοδικείου (σε ολομέλεια) σχετικά με τον κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας του, κατόπιν της 28/2016 (εν μέρει) αναπεμπτικής αποφάσεως της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας σε Συμβούλιο. Ήδη κατόπιν της από 31.5.2017 προσκλήσεως του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, η απόφαση αυτή του Διοικητικού Πρωτοδικείου εισάγεται προς έγκριση.

2. Επειδή κατά την παράγραφο 1 του στοιχείου Α' του άρθρου 17 του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων

και κατάστασης δικαστικών λειτουργιών, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (Α' 35), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 52 παράγραφος 1 του ν. 3659/2008 (Α' 77), «... κάθε δικαστήριο ή εισαγγελία... καταρτίζουν κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας, ο οποίος συμπληρώνεται, τροποποιείται ή αντικαθίσταται, όταν επιβάλλεται από υπηρεσιακές ανάγκες», ενώ κατά την παράγραφο 4 του αυτού στοιχείου και άρθρου, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παράγραφος 1 του ν. 4055/2012 (Α' 51), «Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο Γενικός Επιτρόπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και ο Πρόεδρος του οικείου Συμβουλίου Επιθεώρησης έχουν δικαίωμα να ζητήσουν τη σύνταξη, συμπλήρωση, τροποποίηση ή αντικατάσταση κανονισμού, του οικείου δικαστηρίου και δικαιοδοτικού κλάδου». Στην μεν παράγραφο 5 του ιδίου στοιχείου και άρθρου του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργιών, όπως το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 52 παράγραφος 3 του ν. 3659/2008, ορίζεται ότι: «Οι ανωτέρω κανονισμοί ορίζουν τα τμήματα των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, τον τρόπο συγκρότησής τους, τον αριθμό των δικασίμων και των υποθέσεων καθεμιάς δικασίμου, την κατανομή υποθέσεων στα τμήματα, το χρονικό διάστημα που θα υπηρετούν οι δικαστές στα τμήματα, καθώς και οποιοδήποτε ζήτημα ανάγεται στην εσωτερική οργάνωση των υπηρεσιών και στην εύρυθμη διεξαγωγή των εργασιών τους», στην δε παράγραφο 7, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 του ν. 4055/2012, ορίζεται ότι: «Οι κανονισμοί και οι τροποποιήσεις τους υποβάλλονται αμέσως στις οικείες ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων, οι οποίες έχουν δικαίωμα συμπλήρωσης, τροποποίησης ή ακύρωσης αυτών, ως προς όλα τα σημεία και ειδικότερα ως προς τον αριθμό των δικασίμων και των υποθέσεων που προσδιορίζονται σε κάθε δικάσιμο. Οι κανονισμοί ισχύουν μόνο μετά την τελική έγκρισή τους από τις ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων και αφού διαβιβαστούν στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

3. Επειδή κατά τις προμνησθείσες διατάξεις, δεν είναι υποχρεωτική η συμμετοχή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων στην συνεδρίαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας σε Συμβούλιο, όταν αυτή επιλαμβάνεται της εγκρίσεως, κατά τις εν λόγω διατάξεις, κανονισμών εσωτερικής υπηρεσίας διοικητικών δικαστηρίων.

Νομίμως, συνεπώς, επιλαμβάνεται του ζητήματος η ολομέλεια παρά την μη κλήση του Γενικού Επιτρόπου (πρακτικά 10/2012, 21/2013 και 28/2016 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας σε Συμβούλιο).

4. Επειδή κατά την έννοια των προαναφερθεισών διατάξεων, η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας σε Συμβούλιο, ελέγχοντας υποβαλλόμενο προς έγκριση κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας τακτικού διοικητικού

δικαστηρίου έχει την αρμοδιότητα, χωρίς να υποκαθίσταται στην κρίση των δικαστών της ολομέλειας του οικείου δικαστηρίου, να ελέγχει κατά πόσο συγκεκριμένες ρυθμίσεις του κανονισμού, και ιδίως αυτές που συνάπτονται με τον σκοπό της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας του δικαστηρίου από πλευράς ταχείας διεκπεραίωσης των εισαγόμενων σε αυτό υποθέσεων, εξυπηρετούν τον εν λόγω σκοπό και να υποδεικνύει την προσθήκη σχετικών ρυθμίσεων. Εξ άλλου, οι εν λόγω διατάξεις δεν απονέμουν στο Συμβούλιο της Επικρατείας γνωμοδοτική απλώς αρμοδιότητα. Αντιθέτως, οι διατυπωμένες από το Συμβούλιο της Επικρατείας παρατηρήσεις, σε σχέση με τις υποβαλλόμενες προς κρίση διατάξεις κανονισμού, είναι από την φύση τους δεσμευτικές ως προς την υποδεικνυόμενη κατεύθυνση και το προτεινόμενο βασικό περιεχόμενο των προς θέσπιση ρυθμίσεων ή τροποποιήσεων. Οι κανονισμοί αυτοί υποβάλλονται για έγκριση στην ολομέλεια του οικείου ανωτάτου δικαστηρίου, η οποία, ως εκ της θέσεώς της στην κορυφή της οικείας δικαιοδοσίας, εν προκειμένω δε του Συμβουλίου της Επικρατείας ως ανωτάτου δικαστηρίου της διοικητικής δικαιοσύνης (άρθρα 87 παράγραφοι 1 και 3, 90 παράγραφος 1, 91 παράγραφος 2, 94 παράγραφος 1 και 100 παράγραφος 1 του Συντάγματος), είναι η μόνη αρμόδια, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις προτάσεις κάθε δικαστηρίου, να αποφασίσει τελικά για το περιεχόμενο των κανονισμών με κριτήρια την αποτελεσματική παροχή δικαστικής προστασίας και την συνεκτικότητα των ρυθμίσεων στα επιμέρους δικαστήρια. Εφ' όσον οι διατυπούμενες παρατηρήσεις έχουν την αναφερθείσα δεσμευτικότητα, δεν απαιτείται η διατύπωση στο διατακτικό της σχετικής αποφάσεως ρητής μνείας περί αναπομπής του κανονισμού ούτε απαιτείται, κατ' αρχήν, να περιληφθεί στο διατακτικό ρήτρα για την τροποποίηση των επισημαινόμενων ρυθμίσεων. Σε περίπτωση, όμως, κατά την οποία η ολομέλεια των δικαστών του οικείου δικαστηρίου αρνείται, εν όλω ή εν μέρει, ρητώς ή σιωπηρώς, να προσαρμόσει τις ρυθμίσεις του κανονισμού στην υποδειχθείσα κατεύθυνση, η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, ασκώντας την αρμοδιότητα που ρητώς της παρέχουν οι προεκτεθείσες διατάξεις, μπορεί ευθέως να προβεί στην αναγκαία τροποποίηση και συμπλήρωση του κανονισμού, με προσθήκη των ενδεικνυόμενων ρυθμίσεων. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας που περιέχει τις αναφερθείσες ρυθμίσεις, διαβιβάζεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αποτελώντας, πλέον, τον κανονισμό του οικείου δικαστηρίου (βλ. πρακτικά 10/2012, 5, 6/2013, 3, 15, 16/2014, 5, 14, 29, 30, 34, 35/2015, 17, 28/2016 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας σε Συμβούλιο).

5. Επειδή με το 23358/22.4.2016 έγγραφο του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών υποβλήθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας προς έγκριση η 2/2015 απόφαση της ολομέλειας του ιδίου Διοικητικού Πρωτοδικείου (σε Συμβούλιο), με την οποία επιχειρήθηκε γενικότερη τροποποίηση και κωδικοποίηση του κανονισμού εσωτερι-

κής υπηρεσίας του Δικαστηρίου αυτού (2/1990 απόφαση ολομέλειας του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, που κυρώθηκε με την 13914/18.6.1991 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Β' 566/1991, όπως τροποποιήθηκε με τις 2/1993, 4/1998 αποφάσεις της ολομέλειας του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και 1/2001 του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατόπιν της κυρώσεώς τους με τις 72069/23.7.1993, 170436/23.11.1998 και 67779/30.5.2001 αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης, Β' 614, 1217, 644 – Β' 1281 περί διορθώσεως σφαλμάτων της 170436/23.11.1998 αποφάσεως και, τέλος, με την 1/2008 απόφαση της ολομέλειας του ιδίου Δικαστηρίου, η οποία κυρώθηκε με την 57892/7.7.2008 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Β' 1399/16.7.2008).

Με την προμνησθείσα 28/2016 απόφαση ενεκρίθησαν εν μέρει οι εισαγόμενες με την 2/2015 απόφαση ρυθμίσεις του εν λόγω κανονισμού και αναπέμφθηκε κατά τα λοιπά η απόφαση αυτή προς συμπλήρωση και αναδιατύπωση, σύμφωνα με τις διατυπωθείσες σχετικώς παρατηρήσεις. Οι παρατηρήσεις αυτές αφορούσαν α) τον συνυπολογισμό στην ετήσια χρέωση των δικαστών (εκτός των υποθέσεων που αναφέρονται στην διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του κανονισμού) υποθέσεων επί αντιρρήσεων κατά αποφάσεων κρατήσεως ή παρατάσεως κρατήσεως αλλοδαπών σε ποσοστό 5%, εφόσον οι αποφάσεις που εκδίδει κάθε δικαστής ανά έτος υπερβαίνουν τις εκατό (100), καθώς και των υποθέσεων επί αιτήσεων συμμορφώσεως της Διοικήσεως προς τις αποφάσεις των Διοικητικών Δικαστηρίων και επί αιτήσεων για δίκαιη ικανοποίηση των διαδικών (βλ. 8η σκέψη), β) τον υπολογισμό στον οριζόμενο αριθμό χρεώσεως των δικαστών και των εισαγομένων υποθέσεων έπειτα από προδικαστική απόφαση προς συμπλήρωση των αποδείξεων, με την προϋπόθεση ότι η υπόθεση χρεώνεται μετά την έκδοση της προδικαστικής αποφάσεως σε άλλο εισηγητή, εφόσον ο αρχικός εισηγητής δεν υπηρετεί πλέον στο Δικαστήριο (βλ. 10η σκέψη), γ) τον μη υπολογισμό κατά την χρέωση των δικαστών ως πρωτοεisaκτων των υποθέσεων που αναβάλλονται λόγω της αποχής δικηγόρων ή απεργίας υπαλλήλων ή άλλων παραγόντων της δίκης σε άλλη δικάσιμο ή άλλες δικασίμους και την δυνατότητα του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Δικαστηρίου να προσδιορίζει την συζήτηση των αναβαλλόμενων υποθέσεων και σε εμβόλιμη δικάσιμο (εκτός των προκαθορισμένων), (βλ. 11η σκέψη) και δ) την μη αφαίρεση από επιγενόμενη χρέωση του τμήματος του αριθμού των πρωτοεisaκτων υποθέσεων που αναλογούν στον δικαστή σε περίπτωση μη συμμετοχής του σε μία δικάσιμο του τμήματός του. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι σε περίπτωση μακράς αναρρωτικής άδειας, εκτεινόμενης πέραν της μιας δικασίμου, οι αναλογούσες στον ασθενήσαντα δικαστή πρωτοεisaκτες υποθέσεις πρέπει να αφαιρούνται από επιγενόμενη χρέωση του τμήματος, εφόσον ο ασθενήσας δικαστής, εξακολουθεί να είναι ενταγμένος στην δύναμή του ή σε περίπτωση μετακινήσεως αυτού, εφόσον δεν συμπληρώθηκε η δύναμη του τμήματος από άλλο δικαστή (βλ. 11η σκέψη). Με την ίδια απόφαση υπο-

δείχθηκε α) να ενταχθούν οι ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 6 (περί ορισμού αφενός δύο δικασίμων κατά μήνα για κάθε τμήμα και αφετέρου άλλης δικασίμου εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί συνεδρίαση τμήματος του Δικαστηρίου) του άρθρου 2 του υπό έγκριση κανονισμού στο άρθρο 3 υπό τον τίτλο «ημέρες και ώρες συνεδριάσεων» και να απαλειφθεί από τον τίτλο του άρθρου 2 το αντίστοιχο μέρος, δηλαδή η φράση «ημέρες και ώρες συνεδριάσεων τμημάτων» (βλ. 6η σκέψη) και β) σε σχέση προς την εγκριθείσα καθιέρωση ωραρίου συναλλαγής με το κοινό (από 08.30 έως τις 13.30) για την κατάθεση και παραλαβή δικογράφων από τις Γραμματείες των Τμημάτων Προσδιορισμού Φορολογικών Υποθέσεων, Ενδίκων μέσων και υποθέσεων του ν. 1406/1983 και Αναστολών και υποθέσεων Αλλοδαπών, να περιληφθεί μεταβατική ρύθμιση ώστε να ενημερωθούν επαρκώς οι ενδιαφερόμενοι και να συνδυασθεί η καθιέρωση του ωραρίου αυτού με την δυνατότητα ηλεκτρονικής καταθέσεως δικογράφων (βλ. 12η σκέψη). Τέλος, δεν ενεκρίθη η ρύθμιση, με την οποία ετέθη συνολικό ανώτατο όριο (30%) σε δύο περιπτώσεις καθ' υπέρβαση χρεώσεως (δηλαδή της χρεώσεως σε επείγουσες περιπτώσεις και σε όμοιες υποθέσεις ή υποθέσεις που θέτουν ζητήματα αμετακλήτως επιλυθέντα), (βλ. 9η σκέψη).

6. Επειδή με την υπό έγκριση απόφαση εναρμονίσθηκε το περιεχόμενο των διατάξεων του κανονισμού προς τις διατυπωθείσες επισημάνσεις με την 28/2016 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας σε Συμβούλιο και επομένως δεν προκαλούνται παρατηρήσεις, εκτός των ακόλουθων. Παρατηρείται ότι στο άρθρο 2 παράγραφος 2 εδάφιο β' του σχεδίου κανονισμού πρέπει να διαγραφεί ως περιττή η φράση «κατά την ιστορική και νομική τους βάση», η οποία προστέθηκε με την υπό έγκριση απόφαση μετά την λέξη «όμοιες» και επομένως η εν λόγω παράγραφος 2 του άρθρου 2, στην οποία είναι διαγραπτέα ως περιττή η ένδειξη «Α.», πρέπει να διατυπωθεί σαφέστερα ως εξής: «2. α) Ο Πρόεδρος του Τριμελούς ... β) Με απόφαση του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Δικαστηρίου μπορεί να χρεώνονται επί πλέον υποθέσεις που είναι όμοιες ή θέτουν ζήτημα που έχει ήδη επιλυθεί αμετακλήτως μέχρι και σε ποσοστό 30% επί του πιο πάνω οριζόμενου αριθμού χρεώσεως υποθέσεων ανά δικαστή».

Περαιτέρω παρατηρείται ότι σύμφωνα προς τα διαλαμβανόμενα στην 12η σκέψη της 28/2016 προμνησθείσας αποφάσεως, το σχέδιο κανονισμού περιέλαβε στις «μεταβατικές ρυθμίσεις» την ακόλουθη παράγραφο:

«2. Η ισχύς του ως άνω οριζόμενου ωραρίου αρχίζει από 16.9.2017 εφόσον έχει ολοκληρωθεί η εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διεύθυνσης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥΔΔ), όσον αφορά τη δυνατότητα ηλεκτρονικής καταθέσεως δικογράφων ή διαφορετικά ένα (1) μήνα μετά την έκδοση της πράξεως της Γενικής Επιτρόπου Δ.Δ. για ενεργοποίηση της ηλεκτρονικής κατάθεσης δικογράφων στο Δικαστήριο, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ενημερωθεί οι ενδιαφερόμενοι: α) με την ανάρτηση σχε-

τικής ανακοίνωσης στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου, β) με την ανάρτηση σχετικής ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων του καταστήματος του Δικαστηρίου και γ) με έγγραφο του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης απευθυνόμενο προς τους Προέδρους όλων των Δικηγορικών Συλλόγων, με την παράκληση να ενημερώσουν τα μέλη τους επαρκώς με ανάρτηση στην ιστοσελίδα τους και κάθε άλλο πρόσφορο μέσο».

Η προτεινόμενη αυτή μεταβατική ρύθμιση εναρμονίζεται κατ' ουσίαν προς την προαναφερθείσα επισήμανση της αποφάσεως της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας σε Συμβούλιο. Για λόγους όμως σαφήνιάς της και εν όψει του άρθρου 6 του π.δ. 40/2013 (Α' 75), που εκδόθηκε κατ' επίκληση του άρθρου 110 παράγραφος 11 του ν. 4055/2012 (Α' 51), ενδείκνυται να αποφευχθεί η διαζευκτική διατύπωση, η δε ρύθμιση, εντασσόμενη εξ απόψεως νομοτεχνικής σε άρθρο 16, περιλαμβάνον τις μεταβατικές διατάξεις, πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Άρθρο 16 Μεταβατικές διατάξεις 1. Από τη θέση σε ισχύ του κανονισμού μετονομάζονται ... Η μετονομασία ισχύει από τη δημοσίευση του Κανονισμού, οι δε γενόμενες ... 2. Η ισχύς της διατάξεως της παραγράφου 5 του άρθρου 8 αρχίζει ένα (1) μήνα μετά την καθορισθείσα με την κατ' άρθρο 6 του π.δ. 40/2013 (Α' 75) απόφαση του Γενικού Επιτρόπου της Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας ηλεκτρονικής καταθέσεως δικογράφων στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, αφού έχει ολοκληρωθεί η εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διεύθυνσης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥΔΔ) ως προς την διαδικασία αυτή. Σχετική γνωστοποίηση του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσής του διενεργείται α) με ανάρτηση ανακοίνωσης στον οικείο πίνακα του καταστήματος του Δικαστηρίου και στην ιστοσελίδα του και β) με έγγραφο προς τους Προέδρους όλων των Δικηγορικών Συλλόγων, για την ενημέρωση των μελών τους με ανάρτηση στην ιστοσελίδα τους και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο».

7. Επειδή κατόπιν των αναφερθέντων, το εν λόγω σχέδιο κανονισμού πρέπει να εγκριθεί, με την αναδιατύπωση του άρθρου 2 παράγραφος 2 εδάφιο β' και της μεταβατικής ρυθμίσεως για την θέσπιση ωραρίου συναλλαγής με το κοινό για την οριζόμενη κατάθεση και παραλαβή δικογράφων, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη.

Διά ταύτα

Εγκρίνει τον εισαγόμενο με την απόφαση 2/2017 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών (σε ολομέλεια) κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας, με την αναδιατύπωση του άρθρου 2 παράγραφος 2 εδάφιο β' και της μεταβατικής ρυθμίσεως για την θέσπιση ωραρίου συναλλαγής με το κοινό για την οριζόμενη κατάθεση και παραλαβή δικογράφων, κατά το σκεπτικό.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα την 1η Ιουνίου 2017.

Ο Πρόεδρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Αριθμ. 15/2017

(4)

Έγκριση εν μέρει της εισαγόμενης με την 3/2016 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς, τροποποίησης του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου, συμπλήρωση και διόρθωση του Κανονισμού αυτού.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Σήμερα, την 1η Ιουνίου 2017, ημέρα Πέμπτη και ώρα 14.00 συνήλθε στο κατάστημα του Συμβουλίου της Επικρατείας και στην αίθουσα συνεδριάσεων της ολομέλειας, αποτελούμενο από τα μέλη του: Νικ. Σακελλαρίου, Πρόεδρο, Αθ. Ράντο, Αικ. Συγγούνα, Ν. Μαρκουλάκη, Μ. Καραμανώφ, Ι. Γράβαρη, Αντιπροέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας και τους Συμβούλους Γ. Παπαγεωργίου, Ι. Μαντζουράνη, Δ. Σκαλτσούνη, Μ.-Ε. Κωνσταντινίδου, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Αντωνόπουλο, Σ. Μαρκάτη, Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινό, Δ. Κυριλλόπουλο, Α. Καλογεροπούλου, Ε. Κουσιουρή, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνη, Κ. Πισπιρίγκο, Δ. Μακρή, Μ. Πικραμένο, Τ. Κόμβου, Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή, Π. Μπραϊμή, Π. Χαμάκο, Σ. Βιτάλη, Ηλ. Μάζο, Χρ. Ντουχάνη, Β. Κίντζιου, Θ. Τζοβαρίδου, Ε. Παπαδημητρίου, Κ. Νικολάου, Β. Πλαπούτα, Μ. Σωτηροπούλου, Ι. Σύμπλη, Π. Τσούκα, Κ. Κονιδιτσιώτου, Α. Γαλιανού-Χαλκιαδάκη και Α. Μίντζια. Τα λοιπά μέλη, αν και προσκλήθηκαν, δεν εμφανίσθηκαν, γιατί είχαν κώλυμα. Ο Σύμβουλος Ι. Σπερελάκης προσήλθε και παρακολούθησε τη συζήτηση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως νεώτερος, σύμφωνα με το άρθρο 8 του π.δ. 18/1989 «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας», για να διατηρηθεί περιττός ο αριθμός των μελών που μετέχουν στην ολομέλεια. Παρέστη επίσης η Γραμματέας Ελ. Γκίκα, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Διεύθυνσης της Γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Θέμα της συζήτησης, σύμφωνα με την πρόσκληση του Προέδρου, ήταν η έγκριση της 3/2016 αποφάσεως της ολομέλειας του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς που αφορά στον Κανονισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του, μετά την υπ' αριθμ. 6/2016 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας σε Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο άκουσε την εισηγήτρια της υποθέσεως, Σύμβουλο της Επικρατείας Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή. Σκέφθηκε κατά το νόμο

1. Επειδή, με το ΓΠ6893/2017/28.4.2017 έγγραφο της Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά υποβλήθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας προς έγκριση η 3/2016 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του ανωτέρω Δικαστηρίου, η οποία ελήφθη κατόπιν της 6/2016 αποφάσεως της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω. Με την τελευταία αυτή απόφαση αναπέμφθηκε στο ως άνω Διοικητικό Πρωτοδικείο προς διόρθωση και συμπλήρωση η 1/2015 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του εν λόγω Δικαστηρίου που αφορούσε την αναμόρφωση του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του. Ήδη κατόπιν της από 17.5.2017 προσκλήσεως του

Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας εισάγεται προς έγκριση η απόφαση αυτή.

2. Επειδή, κατά το στοιχ. Α' παρ. 1 του άρθρου 17 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (Α' 35), όπως ισχύει, «... κάθε δικαστήριο ή εισαγγελία ... καταρτίζουν κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας, ο οποίος συμπληρώνεται, τροποποιείται ή αντικαθίσταται, όταν επιβάλλεται από υπηρεσιακές ανάγκες», ενώ, κατά την παρ. 4 του αυτού στοιχείου και άρθρου, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4055/2012 (Α' 51), «4. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και ο Πρόεδρος του οικείου Συμβουλίου Επιθεώρησης έχουν δικαίωμα να ζητήσουν τη σύνταξη, συμπλήρωση, τροποποίηση ή αντικατάσταση κανονισμού, του οικείου δικαστηρίου και δικαιοδοτικού κλάδου». Τέλος, κατά την παρ. 7, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 του ν. 4055/2012 (Α' 51), «7. Οι κανονισμοί και οι τροποποιήσεις τους υποβάλλονται αμέσως στις οικείες ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων, οι οποίες έχουν δικαίωμα συμπλήρωσης, τροποποίησης ή ακύρωσης αυτών, ως προς όλα τα σημεία και ειδικότερα ως προς τον αριθμό των δικασίμων και των υποθέσεων που προσδιορίζονται σε κάθε δικάσιμο. Οι κανονισμοί ισχύουν μόνο μετά την τελική έγκρισή τους από τις ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων και αφού διαβιβαστούν στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

3. Επειδή, όπως έχει γίνει δεκτό (αποφάσεις 10, 12/2012, 5, 6/2013, 3, 6, 15, 16α/2014, 5, 6/2015, 6, 36/2016 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω κ.ά.), καθ' ερμηνεία των διατάξεων που μνημονεύθηκαν στην σκέψη 2, η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω, ελέγχοντας υποβαλλόμενο προς έγκριση Κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας τακτικού διοικητικού δικαστηρίου, έχει την αρμοδιότητα, χωρίς να υποκαθίσταται, κατ' αρχήν, στην κρίση των δικαστών της ολομέλειας του οικείου δικαστηρίου, να ελέγχει εάν και σε ποιο βαθμό συγκεκριμένες ρυθμίσεις του Κανονισμού, και ιδίως αυτές που συνάπτονται με το σκοπό της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας του δικαστηρίου από πλευράς ταχείας διεκπεραιώσεως των εισαγόμενων σ' αυτό υποθέσεων, εξυπηρετούν τον εν λόγω σκοπό. Όπως επίσης έγινε δεκτό με τις αποφάσεις αυτές, αφ' ενός δεν είναι επιτρεπτή η έγκριση νέων Κανονισμών δικαστηρίων, που περιέχουν ρυθμίσεις, οι οποίες οδηγούν, αμέσως ή εμμέσως, σε επιβράδυνση του ρυθμού εκδικάσεως των υποθέσεων, αφ' ετέρου δε προς εξυπηρέτηση του σκοπού της επιταχύνσεως η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει την αρμοδιότητα να υποδεικνύει την προσθήκη ρυθμίσεων που εξυπηρετούν τον εν λόγω σκοπό. Κατά τις αυτές διατάξεις η σχετική αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν είναι απλώς γνωμοδοτική αλλά αποφασιστική και

δεσμευτική ως προς τις διατυπούμενες παρατηρήσεις, τόσο ως προς την υποδεικνυόμενη κατεύθυνση, όσο και ως προς το προτεινόμενο βασικό περιεχόμενο των προς θέσπιση ρυθμίσεων ή τροποποιήσεων. Εφ' όσον δε οι διατυπούμενες παρατηρήσεις έχουν την ως άνω προσδιοριζόμενη δεσμευτικότητα, δεν απαιτείται η διατύπωση στο διατακτικό της σχετικής αποφάσεως ρητής μνείας περί αναπομπής του Κανονισμού ούτε απαιτείται, κατ' αρχήν, να περιληφθεί στο διατακτικό ρήτρα για την τροποποίηση των επισημαινόμενων ρυθμίσεων. Σε περίπτωση, όμως, κατά την οποία η ολομέλεια των δικαστών του οικείου δικαστηρίου αρνείται, εν όλω ή εν μέρει, ρητώς ή σιωπηρώς, να προσαρμόσει τις ρυθμίσεις του Κανονισμού στην υποδειχθείσα κατεύθυνση, τότε η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, ασκώντας την αρμοδιότητα που ρητώς της παρέχουν οι ανωτέρω διατάξεις, μπορεί ευθέως να προβεί στην αναγκαία τροποποίηση και συμπλήρωση του Κανονισμού, με προσθήκη των ενδεικνυόμενων ρυθμίσεων. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, που περιέχει τις ανωτέρω ρυθμίσεις, διαβιβάζεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αποτελώντας, πλέον, τον Κανονισμό του οικείου δικαστηρίου (αποφάσεις 3, 6, 15, 16α/2014, 6/2015 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω). Ενόψει των ανωτέρω, οι ρυθμίσεις ή τροποποιήσεις που υποδεικνύονται με τις αποφάσεις της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν μπορούν να αγνοούνται, είτε να μεταβάλλονται από τις ολομέλειες των οικείων δικαστηρίων, ακόμη και με την παράθεση σχετικής προς τούτο αιτιολογίας που θα άνοιγε περαιτέρω διάλογο με το ανώτατο δικαστήριο (αποφάσεις 16α/2014, 6/2015 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω).

4. Επειδή, με το 3571/22.10.2014 έγγραφο της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων ζητήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 4 και 14 παρ. 2 περ. β' του Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ., η σύγκληση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά για την αντικατάσταση, τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου, όπως αυτός ίσχυε μετά την έκδοση και των 10/2012 και 21/2013 αποφάσεων της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω, με την εισαγωγή σ' αυτόν των προτεινόμενων με το ανωτέρω έγγραφο ρυθμίσεων, οι οποίες στοιχούν προς ήδη ληφθείσες σχετικές αποφάσεις της ολομέλειας του Δικαστηρίου. Εν συνεχεία του ανωτέρω εγγράφου, η Γενική Επιτροπή της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, με το 3904/12.11.2014 έγγραφο της επεσήμανε την ανάγκη προσαρμογής του Κανονισμού και στις διατάξεις του άρθρου 20 του Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ. περί λειτουργίας Γραφείου Νομολογίας και Έρευνας και περί διευθύνσεως του γραφείου αυτού από δικαστή, με τη θέσπιση ρυθμίσεως που να προβλέπει, σύμφωνα και με την 16/2014 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω, ότι ο διευθύνων το ανωτέρω γραφείο, κατά το διάστημα

που θα ασκεί τα καθήκοντά του, μόνον «σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον οι υπηρεσιακές ανάγκες το επιτρέπουν» μπορεί να απαλλάσσεται από μέρος της μηνιαίας χρεώσεως. Με την 1/2015 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά αποφασίστηκε, κατά πλειοψηφία, ότι ο Κανονισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου, όπως ίσχυε, «είναι λειτουργικός και πρόσφορος να επιφέρει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και δεν χρήζει αλλαγών» διατυπώθηκαν δε σε σχέση με τις προταθείσες από τη Γενική Επιτροπή της Επικρατείας ρυθμίσεις, ειδικότερες παρατηρήσεις και εκτέθηκε σειρά λόγων, που δικαιολογούσαν το συμπέρασμα αυτό. Ενόψει αυτών, με την 6/2016 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω αποφασίστηκε, ενόψει και της μεγάλης εκκρεμότητας των υποθέσεων στο Δικαστήριο αυτό (στις 31/12/2014, οι μεν εισαγόμενες υποθέσεις ανήρχοντο σε 5.143, οι δε εκκρεμείς σε 30.649), να αναπεμφθεί η ως άνω 1/2015 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του στο ως άνω Δικαστήριο προκειμένου να επιληφθεί και αποφανθεί και επί των παρατηρήσεων και προτάσεων που είχαν διατυπωθεί στο έγγραφο της Γενικής Επιτροπής, επί σκοπώ εντάξεως αυτών στον Κανονισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του, ώστε να ισχύσουν ενιαία κριτήρια κατά τον καθορισμό, τη χρέωση και την εκδίκαση των υποθέσεων για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη απονομή της διοικητικής δικαιοσύνης και την ομαλή λειτουργία των διοικητικών δικαστηρίων. Οι ρυθμίσεις που έπρεπε να περιληφθούν στον Κανονισμό του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά επισημάνθηκαν με την ως άνω 6/2016 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω, σχετίζοντο δε: α) με τον προσδιορισμό των υποθέσεων ανά δικάσιμο και τη συνακόλουθη χρέωση των δικαστών, η οποία θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ώστε η ανά δικαστή ετήσια χρέωση, η οποία και πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα, να μην είναι, συμπεριλαμβανομένων και των υποθέσεων του τμήματος διακοπών, κατώτερη από 210 υποθέσεις, στις οποίες δεν θα συνυπολογίζονται οι αιτήσεις διορθώσεως ή ερμηνείας, ενώ, αντιθέτως, θα συνυπολογίζονται οι αποφάσεις επί αιτήσεων συμμορφώσεως της Διοικήσεως προς τις αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων (ν. 3068/2002) και οι αιτήσεις για δίκαιη ικανοποίηση. Συναφώς προς τη ρύθμιση αυτή περιελήφθησαν στην απόφαση του Δικαστηρίου και τα εξής: Οι υποθέσεις εν συμβουλίω, κατά τη διαδικασία των άρθρων 126Α του Κ.Δ.Δ. και 34Α του π.δ. 18/1989, θα πρέπει να συνυπολογίζονται στον αριθμό της χρεώσεως των δικαστών μόνον κατά το ήμισυ, σύμφωνα και με τη ρύθμιση που προτείνεται με το 3571/22.10.2014 έγγραφο της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, όπως κατά το ήμισυ, λόγω του μεγάλου αριθμού τους, θα πρέπει να συνυπολογίζονται και οι αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας, κατά μερική αποδοχή της σχετικής ρυθμίσεως του ίδιου εγγράφου. Θα πρέπει όμως να προστεθεί στην τελευταία αυτή ρύθμιση ότι δεν θα υπολογίζονται στον αριθμό των αιτήσεων προσωρινής δικαστικής προστασίας οι αποφάσεις επί των αιτήσεων αντιρρήσεων των υπηκόων τρίτης

χώρας κατά των αποφάσεων κράτησης ή παράτασης της κράτησης (άρθρο 30 παρ. 2 και 3 του ν. 3907/2011), παρά μόνον εφόσον οι αποφάσεις αυτές υπερβαίνουν ανά έτος τον αριθμό 100, οπότε θα συνυπολογίζονται σε ποσοστό 5% (αποφάσεις 33, 34/2015 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω), β) με τον καθ' υπέρβαση προσδιορισμό υποθέσεων σε επείγουσες περιπτώσεις, γ) με τον καθ' υπέρβαση προσδιορισμό ομοίων υποθέσεων ή υποθέσεων που θέτουν ζήτημα το οποίο έχει επιλυθεί αμετακλήτως, δ) με τη χρέωση των παρέδρων, ε) με την αναβολή υποθέσεων λόγω αποχής δικηγόρων ή για αντίστοιχες αιτίες και τη δυνατότητα ορισμού εμβόλιμων δικασίμων και στ) με τον υπολογισμό των υποθέσεων σε επιγενόμενη χρέωση σε περίπτωση μη συμμετοχής δικαστή σε μία δικάσιμο για οποιοδήποτε λόγο, καθώς και σε περίπτωση μακράς αναρρωτικής αδείας. Με την ίδια απόφαση επισημάνθηκε, επίσης, ότι έπρεπε να αντικατασταθεί η ρύθμιση του άρθρου 11 παρ. 8 του Κανονισμού που αφορούσε το Γραφείο Νομολογίας και να καταργηθεί η ρύθμιση της περ. Β του άρθρου 4 του Κανονισμού που προέβλεπε τη μειωμένη χρέωση των μητέρων επί δύο χρόνια από τη γέννηση των παιδιών τους, δεδομένου ότι με το άρθρο 44 παρ. 20, 21, 23, 24, 25 και 26 του ν. 1756/1988, όπως ήδη ισχύει, μετά την τροποποίηση της παρ. 21 αυτού με το άρθρο 89 του ν. 4055/2012 και εν συνεχεία με το άρθρο 8 παρ. 1Α του ν. 4239/2014 (Α' 43), προβλέπεται πλέον η χορήγηση στον γονέα δικαστικό λειτουργό αδείας εννέα μηνών με αποδοχές για την ανατροφή τέκνου.

5. Επειδή, η ολομέλεια των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά με την υπό έγκριση 3/2016 απόφαση, συμμορφωθείσα εν μέρει προς την ως άνω 6/2016 αναπεμπτική απόφαση της ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου, δέχθηκε να ενταχθούν στον Κανονισμό αυτούσιες οι ρυθμίσεις που σχετίζονται με την επιγενόμενη χρέωση των δικαστών σε περίπτωση μη συμμετοχής τους σε μία δικάσιμο ή σε περίπτωση μακράς αναρρωτικής αδείας (άρθρο 4 παρ. 5), τον καθ' υπέρβαση προσδιορισμό των υποθέσεων σε επείγουσες περιπτώσεις και τον καθ' υπέρβαση προσδιορισμό ομοίων υποθέσεων ή υποθέσεων που θέτουν ζήτημα το οποίο έχει επιλυθεί αμετακλήτως (άρθρο 5 παρ. 1 και 2), τη χρέωση των παρέδρων (άρθρο 4 παρ. 3) και τη δυνατότητα απαλλαγής του δικαστή που διευθύνει το Γραφείο Νομολογίας από μέρος της μηνιαίας χρέωσης (άρθρο 11 παρ. 8), ενώ αποφάσισε και την κατάργηση της ρυθμίσεως της περ. Β του άρθρου 4 σχετικά με τη μειωμένη χρέωση των μητέρων επί δύο χρόνια από τη γέννηση των παιδιών τους. Όμως, ως προς τον προσδιορισμό των υποθέσεων, αρμοδιότητας Τριμελούς και Μονομελούς συνθέσεως, συμπεριλαμβανομένων των υποθέσεων του τμήματος διακοπών, εισήγαγε στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του Κανονισμού ρυθμίσεις, οι οποίες ορίζουν ότι η χρέωση ανά δικαστή ανέρχεται «ετησίως σε διακόσιες δέκα (210), στις οποίες δεν συνυπολογίζονται οι αιτήσεις διορθώσεως ή ερμηνείας αποφάσεων» και ότι «στον αριθμό αυτό συνυπολογίζονται οι αιτήσεις συμμορφώσεως της Διοικήσεως προς τις αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων (ν. 3068/2002 ΦΕΚ Α' 274), οι αιτήσεις για δίκαιη

ικανοποίηση των διαδίκων (ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α' 51), οι αιτήσεις κατά προτίμηση προσδιορισμού υποθέσεων σε σύντομη δικάσιμο (άρθρο 15 παρ. 7 περ. ii του Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ., ν. 1756/1988, ΦΕΚ Α' 35) και οι εισαγόμενες ύστερα από προδικαστική απόφαση για συμπλήρωση των αποδείξεων. Οι υποθέσεις που εξετάζονται εν συμβουλίω κατά τη διαδικασία των άρθρων 126 Α' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και 34Α' του π.δ. 18/1989 και οι αιτήσεις προσωρινής δικαστικής προστασίας συνυπολογίζονται στον πιο πάνω αριθμό κατά το ήμισυ. Δεν υπολογίζονται στον αριθμό των αιτήσεων προσωρινής δικαστικής προστασίας οι αντιρρήσεις των υπηκόων τρίτης χώρας κατά των αποφάσεων κράτησης ή παράτασης της κράτησης, κατά το άρθρο 30 παρ. 2 και 3 του ν. 3907/2011 (ΦΕΚ Α' 7), εκτός εάν οι υποθέσεις αυτές υπερβαίνουν ανά έτος τον αριθμό εκατό (100), οπότε συνυπολογίζονται σε ποσοστό 5%». Η ως άνω διάταξη του υπό έγκριση Κανονισμού, που κατ' αρχήν είναι σύμφωνη με όσα αναφέρονται στην απόφαση 6/2016 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, πρέπει να τροποποιηθεί, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο προσδιορισμός των υποθέσεων και η συνακόλουθη χρέωση των δικαστών θα διενεργείται κατά τρόπο ώστε η ανά δικαστή χρέωση, που θα πρέπει να τηρείται απαρεγκλίτως, δεν θα είναι κατώτερη από 210 υποθέσεις ετησίως. Επίσης, πρέπει να συμπληρωθεί, ως προς τον συνυπολογισμό των υποθέσεων που εισάγονται ύστερα από προδικαστική απόφαση προς συμπλήρωση των αποδείξεων, και να προστεθεί στη ρύθμιση αυτή, ότι προϋπόθεση τούτου είναι ότι η υπόθεση χρεώνεται μετά την έκδοση της προδικαστικής αποφάσεως σε άλλον εισηγητή, εφόσον ο αρχικός εισηγητής της υποθέσεως δεν υπηρετεί πλέον στο Δικαστήριο (βλ. πρακτικά 28/2016, 30, 32/2015 της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω). Ως προς τις λοιπές περιλαμβανόμενες στη διάταξη αυτή ρυθμίσεις δεν προκαλούνται παρατηρήσεις και πρέπει να εγκριθούν ως έχουν. Περαιτέρω, δεν γίνεται δεκτή και πρέπει να διαγραφεί η παρ. 3 του άρθρου 5 του υπό έγκριση Κανονισμού, του οποίου, κατά τα ήδη εκτεθέντα, οι παρ. 1 και 2 αφορούν τον καθ' υπέρβαση προσδιορισμό των υποθέσεων σε επείγουσες περιπτώσεις και τον καθ' υπέρβαση προσδιορισμό ομοίων υποθέσεων ή υποθέσεων που θέτουν ζήτημα που έχει επιλυθεί αμετακλήτως, σύμφωνα με την οποία: «Η συνολική πάντως υπέρβαση των χρεωμένων υποθέσεων για τους ανωτέρω λόγους δεν μπορεί να υπερβεί το 30% της συνήθους χρέωσης». Τούτο διότι ο καθ' υπέρβαση προσδιορισμός υποθέσεων της παραγράφου 1 εξυπηρετεί διαφορετικούς σκοπούς από τον αντίστοιχο της παραγράφου 2 και εφαρμόζεται σε διαφορετικές περιπτώσεις, η ρύθμιση δε αυτή οδηγεί σε επιβράδυνση του ρυθμού εκδικάσεως των υποθέσεων (βλ. σχετ. 28/2016 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας εν συμβουλίω). Τέλος, δεν περιελήφθη στον Κανονισμό κατά τα γενόμενα δεκτά με την 6/2016 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, ρύθμιση σχετικώς με την επιγενόμενη χρέωση των δικαστών σε περίπτωση αναβολής των υποθέσεων λόγω αποχής των δικηγόρων ή για αντίστοιχες

αιτίες, κατά την οποία «Σε περίπτωση αποχής δικηγόρων ή απεργίας υπαλλήλων ή άλλων παραγόντων της δίκης, οι πρωτοείσακτες υποθέσεις που αναβάλλονται λόγω της αποχής ή απεργίας σε άλλη δικάσιμο ή άλλες δικάσιμους δεν θεωρούνται πρωτοείσακτες για τη χρέωση των δικαστών. Ο δε Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Δικαστηρίου, μπορεί να προσδιορίζει τη συζήτηση των αναβαλλόμενων υποθέσεων και σε εμβόλιμη δικάσιμο». Ο λόγος για τον οποίο δεν περιελήφθη τέτοια ρύθμιση είναι όπως εκτίθεται στην απόφαση της ολομέλειας του Διοικητικού Πρωτοδικείου ότι η κατά τον τρόπο αυτό χρέωση (άθροιση των αναβαλλόμενων υποθέσεων στην κανονική μηνιαία χρέωση) οδηγεί «σε υπερδιπλασιασμό της χρέωσης των δικαστών, η οποία καθίσταται εκτός των προβλεπόμενων ορίων του Κανονισμού, ιδίως στις περιπτώσεις που η αποχή ή η απεργία διαρκεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών». Ωστόσο, η ρύθμιση αυτή, που ήδη εντάσσεται και στους Κανονισμούς των λοιπών διοικητικών πρωτοδικείων της χώρας αποβλέπει στην εφαρμογή ενιαίων κριτηρίων κατά τον καθορισμό, την χρέωση και την εκδίκαση των υποθέσεων με σκοπό την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη απονομή της διοικητικής δικαιοσύνης και την ομαλή λειτουργία των διοικητικών δικαστηρίων, και, ως εκ τούτου, πρέπει να περιληφθεί στον Κανονισμό του Δικαστηρίου, με την προσθήκη παραγράφου 6 στο άρθρο 4 του Κανονισμού αυτού.

6. Επειδή, οι ανωτέρω επισημανθείσες διορθώσεις και προσθήκες που δεν περιελήφθησαν στην επιχειρούμενη τροποποίηση του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί στη σκέψη 3, πρέπει να αποτελέσουν, πλέον, περιεχόμενο της επιβαλλόμενης τροποποίησης και συμπλήρωσης του άρθρου 4 και 5 του εν λόγω Κανονισμού.

7. Επειδή, η επιχειρούμενη τροποποίηση του Κανονισμού αυτού με την ως άνω 3/2016 απόφαση της ολομέλειας του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς πρέπει να εγκριθεί με τις εξής διαγραφές, αντικαταστάσεις και συμπληρώσεις: Α) στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 του Κανονισμού η φράση «σε διακόσιες δέκα (210)» αντικαθίσταται με τη φράση «σε τουλάχιστον διακόσιες δέκα (210)», Β) στο δεύτερο εδάφιο της ως άνω παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου 4 η φράση «Στον αριθμό αυτό συνυπολογίζονται ..... και οι εισαγόμενες ύστερα από προδικαστική απόφαση για συμπλήρωση των αποδείξεων» συμπληρώνεται με τη φράση «υπό την προϋπόθεση ότι η υπόθεση χρεώνεται μετά την έκδοση της προδικαστικής αποφάσεως σε άλλον εισηγητή, εφόσον ο αρχικός εισηγητής της υποθέσεως δεν υπηρετεί πλέον στο Δικαστήριο». Γ) Στο άρθρο 4 του Κανονισμού προ-

στίθεται παράγραφος 6, στην οποία ορίζεται ότι: «Σε περίπτωση αποχής δικηγόρων ή απεργίας υπαλλήλων ή άλλων παραγόντων της δίκης, οι πρωτοείσακτες υποθέσεις που αναβάλλονται λόγω της αποχής ή απεργίας σε άλλη δικάσιμο ή άλλες δικάσιμους δεν θεωρούνται πρωτοείσακτες για τη χρέωση των δικαστών. Ο δε Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Δικαστηρίου, μπορεί να προσδιορίζει τη συζήτηση των αναβαλλόμενων υποθέσεων και σε εμβόλιμη δικάσιμο» και Δ) Η παράγραφος 3 του άρθρου 5 του Κανονισμού, με την οποία ορίζεται ότι «Η συνολική πάντως υπέρβαση των χρεωμένων υποθέσεων για τους ανωτέρω λόγους δεν μπορεί να υπερβεί το 30% της συνήθους χρέωσης» διαγράφεται.

Διά ταύτα

Εγκρίνει εν μέρει την εισαγόμενη με την 3/2016 απόφαση της ολομέλειας των Δικαστών του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς τροποποίηση του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστηρίου.

Συμπληρώνει και διορθώνει τον Κανονισμό αυτό ως εξής: Α) στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 του Κανονισμού η φράση «σε διακόσιες δέκα (210)» αντικαθίσταται με τη φράση «σε τουλάχιστον διακόσιες δέκα (210)», Β) στο δεύτερο εδάφιο της ως άνω παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου 4 η φράση «Στον αριθμό αυτό συνυπολογίζονται ..... και οι εισαγόμενες ύστερα από προδικαστική απόφαση για συμπλήρωση των αποδείξεων» συμπληρώνεται με τη φράση «υπό την προϋπόθεση ότι η υπόθεση χρεώνεται μετά την έκδοση της προδικαστικής αποφάσεως σε άλλον εισηγητή, εφόσον ο αρχικός εισηγητής της υποθέσεως δεν υπηρετεί πλέον στο Δικαστήριο». Γ) Στο άρθρο 4 του Κανονισμού προστίθεται παράγραφος 6, στην οποία ορίζεται ότι: «Σε περίπτωση αποχής δικηγόρων ή απεργίας υπαλλήλων ή άλλων παραγόντων της δίκης, οι πρωτοείσακτες υποθέσεις που αναβάλλονται λόγω της αποχής ή απεργίας σε άλλη δικάσιμο ή άλλες δικάσιμους δεν θεωρούνται πρωτοείσακτες για τη χρέωση των δικαστών. Ο δε Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Δικαστηρίου, μπορεί να προσδιορίζει τη συζήτηση των αναβαλλόμενων υποθέσεων και σε εμβόλιμη δικάσιμο» και Δ) Η παράγραφος 3 του άρθρου 5 του Κανονισμού, με την οποία ορίζεται ότι «Η συνολική πάντως υπέρβαση των χρεωμένων υποθέσεων για τους ανωτέρω λόγους δεν μπορεί να υπερβεί το 30% της συνήθους χρέωσης» διαγράφεται.

Για την πιστοποίηση των παραπάνω συντάσσεται το παρόν πρακτικό.

Ο Πρόεδρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, έχει το **Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α' 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)**

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση **απλού** ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ' εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: helpdesk.et@et.gr

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr

